

საქართველოს
ხალხთა ბიბლიოთეკა

ნაპაღული

საქართველოს ხალხთა ბიბლიოთეკის გამომცემი

საპროსტო
№ 15

1910

ბიბლიო ვალუაბანთაძის
წამბადა პრესა

შინაარსი.

I—მერცხლის გამომშვიდობება, — ლექსი, ა. კვდოშვილისა . . .	3
II—სურათი სოფლის ცხოვრებისა, — ვ. შალაქიაშვილისა	4
III—ნაცარ-ქექია, — ხალხური ზღაპარი, ა. შანშიაშვილისა	13
V—უბედი ბოლოკი, — (თარგმანი) კორძეისა	18
IV—შიიმუნი, — (თარგმანი) ო. ჭ—ისა	23
VI—რებუსი და აღსნა	24

საქართველო
1910

წლიური 80-VI.

თბილისი, 1910 წ.

ცფილისი, ელექტრონის სკამა წიგნების გამოცემელ ქართველთა იმუნსტობისა.

შინაარსი.

I—მერცხლის გამოშვიდობება,—დექია, ი. კვდოშვილისა..	3
II—სურათი სოფლის ცხოვრებისა,—ვ. შადაქიაშვილისა....	4
III—ნაცარ-ქექია,—ხადსურა ზღაპარი, ა. შანშიაშვილისა.....	13
V—ყბედი ბოლოკი,—(თარგმანი) კორდელისა.....	18
IV—მაიმუნი,—(თარგმანი) თ. ჭ—ისა	23
VI—რებუსი და ილსნა.....	24

მერცხლის გაყო- მუვილოება.

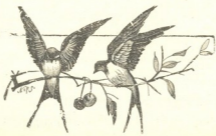

აზაფხულზე მოვჭიკჭიკდი
ჩემს საუვარედელ სამშობლოში,
ვიღხინე და ვითარეძე
მის მშვენიერ ტყე-მინდორში!

ასლა დგება შემოდგომა,
გაუფრინდები უცხოეთში,
მაგრამ მაინც საქართველოს
მე არ გაუნცლი სამოთხეში.

მამ, მშვიდობით, ჩემო ტურფა
საქართველოს არე-მარე,
კიდევ გნახავ გაზაფხულზე,
მიძიდე და გამახარე!

ი. ევლოშვილი.

სურათი სოფლის ცხოვრებიდან.

I

ოფელმა სულ ახლა გაიღვიძა. შავი საბანო მოიძრო თვალებს იფშენეტს, ხანტათ ამოქნარებს. ალაგ-ალაგ გადნამულ მიდამოს ნისლის ლეჩაქი გადუსურავს, ალაგ კიდევ შავცს მაგიერ თეთრი თქვა მოუსხამს ბეჭებზე.

ცის ლაქვარდი კამარა გვირგინად ადგას დედამიწას. ვერცხლის ქინძისთავეები — ვარსკვლავები, ძრთალია, ჩაუქრა, მაგრამ სამაგიეროდ, ცოტა ხნის შემდეგ ოქროსას მიიკრავს შუბლზე და ზურმუხტის სამოსელზე მხის სსივებ მოფენილი მედიდურად ჩამოსძახებს მიწას, დასტებით ჩემის ცქერითო.

აღმოსავლეთი თანდათან წითლდება, მტრედის ფერი ცის ტატნობი ოქროს სსივებით ისერება, ინახება: ოქროს ვებერთელა ბადე იშლება ცის გუშბათზე.

სოფელიც უფრო ახმაურდა, ამეტყველდა; კაცის სმა განძის, ჰირუტევის ეშუილი სშირდება. აკერ სახლებიდან კვამ-

ლიც კი ამოიზღაზნა. მამლების უივილს ქათმების კაკანსა
სძლია.

აი, მუშებიც მიეშურებიან ენებში, ღარიბულად ჩაცმულნი, ზოგი ფესმიძველი, ზოგი თაგ შიშველი, მსრებზე თოსებ გადაბულები. ზოგს თოსის ტარზე რაღაც უკიდია—აღბად საუსმე თუა; ზოგს კიდევ წელით სავსე დოქი მიაქვს ხელით. ერთიც აკერ მხარზე თოს-გადებული უღელ ხარს მიერეკება, თან ზალო მიაქვს: ენის ახლო დაბაძს, ბაღასს ამოვებს და გამო-ნაჭერ ჩაღასაც მიაწვდის. აქ კიდევ მეორეს ძროხა გაუგდია წინ. ფაცი ფუცია, უკვე მეშაობა დაიწყო სოფელმა.

მხეც დაუსხლტა მთის მწვერვალებს და ამაყად ამოცურდა. მიესალმა მცენარეთ, უტევს, პეტრეველს, ეველა ჩაჭკოცნა, ეველა ჩაწუნა ზირველ სათუთ სსიკებით და მთის მწვერვა-ლზე ჯიბრით ფესის დაკვრის შემდეგ, მარღად შეხატა მტრე-დის ფერ გუშბათის კედელს და გზას გაუდგა. მიდის სულ მადღა, მადღა... მლის და მლის დიდებულ მარაოს, ვებერ-თელა მარაგანდედს.

მიდამომც მოიშორა ადგილ-ადგილ ჩამოფარებული ზირ-ბადე და ნამით განაბან ზირის შემშრალეებს შეუდგა.

— ბიჭო, ნიკოია, არ მოდენი საქონელს? — გასძახა თავის ამხანაგს ზატარა ნიკიფორემ, რომელიც სამ სულს საქონელს მირეკავდა მინდვრად სამოვარხედ. თავშიშველ-ფესმიძველი იყო, სახე გადარუჯული: ფაფანაკს ვერ დაეფარა მისი მორგვალო სახე და საფხულის მხურვალე მხის სსიკებს სულ შეეწვა ბავშვის ზირისასე. ერთ სელში წკეზლა ეჭირა და მეორეთი კი მადიანად მიირთმევდა ცივ მჭადს. უნდა შეეცხე-დათ რა სიამოვნებით და თავდავიწყებით მოკებნდა სოლმე: ჯერ დაკვირდებოდა რომელ მხარეზე სჯობს კბილის მოდებ-ბაო, შემდეგ ზირთან მიახლოებისას ისე მარღად დახვლებ-და ზირს და დაბრჭობდა კბილებს, რომ თვალს ვერ მოახწვრებ-

დით. შექმდე კი ისეთის მადით შეუდგებოდა კბალებით ფეხებს, რომ აღაშინას მადა გაეღვიძებოდა და ჰირში ნერწყვი მოუვიდოდა.

— ასე ძალე? შეიცა, ჰეტერე, — გამოეპასუსა ამხანაგი.

— რა დროის მოცდაა? არ ხედავ, მზე რამდენზე ამოვიდა? წამოდი ძალე, ცუბრინი ბაღესი მოვაჭამოთ საქონელს... დამლებიან გემოზე...

— ეჰ, შენ ასე იცი, სულ ჩქარობ.

— ზარმაცო! ანა, რაზე უნდა? წამოდი ძალე! ვეჩილა-სავით უნდა იყო, იცი? იჩქარე, მახეები დაგავიწყდა? სომ უნდა დავიაროთ ამ დილაზე... დაგვხვდება გაქაჩული შიგ მწვერი... ძალე, თვარა გამოგვიხსნის ვინმე.

მახეების გაგონებაზე ნიკოიაც დაფაცურდა: უცებ ახსნა საქონელი, წკნელი მოიძარჯვა, ბლის ქერქისაგან მოწნულ გიდელაში საუსმე ჩაიწყო და საქონელიც კსახედ გამოარეკა.

გაუდგენ ამხანაგები გზას, მიერეკებიან დამძულს საქონელს სამოვრად.

II

— არ მიუდენი, არა... არა...

— შენი ჭირიძე, დედაშვილობას...

— არა... ახარა-თქვა... შესარება... გაიგონე!

— შენი სულის ჭირიძე, შვილო, შენი! შენ შემოგველოს შენი დედა! ოღონდა გადენე და ისეთ სადილს დაგასვედრებ, რომ სულ თითები ჩეიტკვირო... ქათამი... ღომი...

— არა... არ მინდა, არა...

ასე ედავება ერთ კსოში დედა შვილს, რომელიც თუშცა ფეხზე დგას, მაგრამ თითქმის სულ მძინარეა: ხან აქ ჩაიკეცავს, ხან იქა, ხან ღობეს ეუუდება, ხან ეორეს, იშმუშნება, ცრემლიან თვალებს იჭეჭეავს. დედა კი გულმოსულია, სიბ-

რახეს და ბოდმას გულში იკლავს და ჯერჯერობით ტყვეობით სიტყვებით სცდილობს შვილი დაითანხმოს. თუ ამით ვერაფერი მოახერხა, მერე კი, იცოცხლეთ, გვერდებში მიაუოლოს. ერთხელ არ შეუსურებია ასე და ორხელ. რაკი ტყვილი სიტყვებით არა გამოხულა რა...

ამ სურათს ნიკოია და ნიკიფორეც წაადგნენ.

— არ ცცხვენია, ბიჭო? უი, რა ზარმაცი შენ უოფილ-ხარ. . ტეულად აფუჭებ ჭადს! — შეუტია ნიკიფორემ. ამ სიტყვებზე ღნავილა ბავშვს შერცხვა და სმა კაკმინდა.

— ასე, ჩემო დედა, ასე. გაჭევეი ამით და ამითთან ამოვე საქონელი .. გაიუოლეთ, თქვენს გაზდას, თქვენს გახარებბას, — შეხვეწა ღნავილას დედა ნიკიფორესა და ნიკოიას.

— შენ მაგის ჯავრი ნუ გაქ, ჩვენ გამოვაფრისლებთ, — უთხრა ნიკიფორემ და შემდეგ ჭირვეულ ბავშვს მიძარბა:

— წამოდი, წამოდი, ძამია! მოერიე ძილს, არ ცცხვენია შენ ხელა კაცს?..

ღნავილაც დაწენარდა და ძალა უნებურად გაჭევა ბავშვებს; დედამ კი — „გატანართ დმერთმო“ — დელოცა დამსძარენი და სახლს მიაშურა.

III

— აჭა, შეხედე! ეს თუ გიგა და სიო არაა, კი ნახავ... დააკვირდი! — უთხრა ნიკომ ამხანავს და შორს ორი მოძავალი ბავშვი უჩვენა.

— ივინია, ივინი, შეჩვენებულები! აღბად ანკესები დაიარეს ამ დილაზე, თევზებს დიჭირავდნენ...

— ნეტავი ჩვენც დაგვეკო! .

— სადაა მძაო ანკესების საუიდელი ფული?..

ამსობაში ის ორი ბავშვიც მოახლოვდა. ორივე თითქმის სულ დაწუწულნი ივენენ: მკლავები, გულ-მკერდი სულ

გალუმბოდან, ჰერანგის ამხანაგები მუხლებამდის „დაეკოტნა“ ვეობათ,“ შიშველი ფესები სულ შემტვერულ-შეტლახებული ჰქონდათ. ერთ მათგანს თავსე ეურებ-წაკრული ცხვირსაცცი ედო ქუდად, მეორეს კი ძველ ფაფანაკიდან კარგა ბლუჯა ბალანი უჩანდა თავსე.

— ოჰო, ინადირეთ, ბიჭებო?

— არა, ვერ დევიჭირეთ,—უპასუხეს. თუმც ერთმა მათგანმა მაგარ, კრძელ ბაღასსე ლაკუჩებით დაცმული თევსები ხალათის კელთაში ამომალა. გსაში არც ერთ გამკლელისათვის თევსები არ უჩვენებ ათ, ეველას უძალავდენ, ეშინოდათ „გათვალის“ და, თუ მაინცა და მაინც ვინმე დაუნახავდათ, „შენი თვალი ქვასო,“ ეტეოდნენ და სიჩქარით გსხას განაკრძობდნენ. ამისათვის დამალეს ახლაც.

— რას გვიძალავთ, ძამია, ჩვენ გლახა თვალის არ გეკონოთ ..

— ვერ დევიჭირეთ და...

— ვითო! ვერ დაგინახეთ? ანა, რა იყო, რო მთაბორწილვებდით...

— ძმაო, რაც მართალია, მართალია! გეშინია გათვალის, ჯვარს თუ დაგვიწერ, გაჩვენებთ,—დაეთანსმა ბოლოს ერთი შეთევსე, რომელსაც გულმა არ მოუთმინა და „დახარება“ მოინდომა.

— კი, ჯვარი გიწერია ჩვენი თვალისგან...

— ჯვარი გიწერია...

ანვენეს თევსები.

— ბიჭო... ბიჭო!.. შემავლებიე ხელი... ეს ერთი და სხვა ათასი... ეს ერთი და სხვა ათასი .. ძან მურწები კი დავიჭვრიათ...

— გაუიღით ახლად ამათ?

— არა დღეს სადილათ ვჭამთ... —სთქვა ერთმა გამარჯვებულის ღიმილით.

— საფრცვალობით გვინდა ძარი ჩავაგდოთ წვალში და რასაც დევი ჭირავთ, სულ ცოცხლები უნდა შევინახოთ... გავეიღოთ...

ამ სიტყვებით ბავშვები დაშორდნენ ერთმანეთს. ნიკოფორემ და მისმა ამხანაგებმა შურით გააუოლეს მეთევზეებს თვალები და ნაღვლიანად იფიქრეს: „ნეტავი ჩვენც დავკვავო ანკესებია“ და გასწიეს. ცოტა ხნის შემდეგ მათ კიდევ მიემატა რამდენიმე მწვემს, ბავშვი თავის საქონელით და უველანი გაემართნენ სამოვარ მიწვრებისაკენ. საბღალხო სოფელს ორისამი ვერსის მანძილზე ახლდა, წელის ჰირად. საქონელი ხან რიუესე „დასუნგალობდა“, ხან ბექებსე სმოვდა, ხან კიდევ ჭეჭეო-ფმანებში. ბავშვები კი ხან ბანაობდნენ, ხან თევზობდნენ და ასე ატარებდნენ დროს.

IV

უკვე სადილობის დრომ მოატანა. თითქმის მთელს სოფლის საქონელი რიუესეა მოყვანილი. რიგი ბაღასს სძოვს, რიგი წვალსა სვამს, რიგი კიდევ დაწოლილა და ხანტად იცოხნება, ბღაგვ მაკრატელივით აღრაჭუნებს კბილებს. სოკიერთს კიდევ „ბუზარა“ შეჯდომია და კუდ-აპრესილნი „და-ნინჩილობს“ წელის ჰირად...

ცხელა ძალზე. ენებში მთონელების სიმღერა თან და თან მიწუნარდა. მწვემს ბავშვები ჭიანჭველასავით ირვეიან. ერთ ადგილს გაცხარებული „რიგტაულობია“, ერთი ბავშვი აგერ მეორეს შეჯდომია კისერზე და, როგორც ცხენს, მიერეკება სიცილით დანიშნულ ადგილისაკენ, თან გამარჯვებას დღესასწაულობს; მეორე ბავშვი ტაფით მიწას სომავს... აგერ კიდევ რამდენიმე სულ გატიტლიკანებულა და ბანაობს. მისისგან გარუჯულ-გაწითლებულ ჰატარა ტანს თევზივით დასწიალებს მხკეფარე წვალში. ხან გულ ადმა ცურვენ, ხან

„ეკინთავენ,“ ხანაც სილაში გორაობენ. მესამე ჯგუფი ხარობიას“ თამაშობს, მეოთხე „კენჭაობს,“ ამ უკანასკნელ თამაშს კოკოები ეტანებიან. მესუთე რიგს რე დაუკავებიან და თვესებს იჭერენ... ეველა „დატრუნჯულია,“ დაშავებული მშისაგან, ცხვირ-პირზე კანი აჭქეციანთ. საერთო მხიარულობაა, ბავშური უზრუნველობა. ერთად ერთი სადარჯელი და სახრუნველი ეველასათვის ძალე სადილი განდება, მაგრამ ამ დარდსაც გადურნიებიან: საქონელს სასლში გარეკენ შუადლისას, ისადილებენ, მოისვენებენ და ისე გამობრუნდებიან.

— ბაღებო, მკველე, მკველე! — უცებ დაუვირა ერთმა.

ეველა იქ მოუფნი, როგორც ერთი კაცი ფეხზე დადგენ და გაზაფხულებით დაიწვეს აქეთ-იქით ცქერა. მკველე სომ მწვემსების რისხვაა და, აბა, გულ-დამშვიდებით ვინ დაუნდება.

— მოგატყუეთ, მოგატყუეთ, — გადიხარხარა იმავე ბავშვმა და რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, მოჰკურცხლა; გაეცა ამხანაგებს, თორემ, იცოცხლეთ, იმას დასუელდნენ.

— სად წახვალ, შე ცხვირა, შენა? — მიამასეს ერთხმად და რამდენიმე ბიჭი უკან დაედეკა, მაგრამ, რაკი დარწმუნდნენ, რომ ვერ დაიჭერდნენ, ისევ უკან გამობრუნდნენ.

— არ მოხვალ აქ? მოგეთქვავთ! — დაემუქრნენ მინც.

ცხვირამ კარგად იცოდა, რომ საშიში იყო იმ წუთს მტრუბის სელში ჩავარდნა, სოლო მერე ეველას გადაავიწებებოდა მოტყუების ამბავი.

განაღდა ისევ თამაში, ბანაობა, სტუნვა, სიცილი და ჭიდაობა.

ამსობაში შუადღემაც მოატანა. ახლა კი საგრძნობი შეიქმნა სიმშვილი და მწვემსებიც აბარგენ თავიანთ საქონლით; მოდიან სასლუბისაკენ, მოერეკებიან არეულ საქონელს. ხარები ჭიდაობენ, უფრო სუსტები მორიდებით და დარცხვენით მიდიან, ჯველები კი ამპარტავნულად მიხბიჯებენ და რქების

ქნევითა და „უშუქენით“ იკვლევენ გზას. ბავშვებიც უშუქვლად მისტიან, მიიცინიან, ერთად ვოფნაში როდის ახსოვთ სიმძილი და სიცხე.

V

— ბავშვებო, სად ამოვებდით ამ ნახირს? თავადების ადგილებში?! — შესძახა მწუქმსებს მოურავმა, რომელიც შუქმწველად თავს წაადგა ბავშვებს.

— თავადების კი არა ჩვენს ადგილებში ვიუავით! — გამოეპასუხა ერთი.

— აი, დედასა! ერთი მომესწრო მინდორზე და მაშინ კი გჩვენებდით, ვის ადგილებშიც იუავით! — დაიქადა მოურავმა თავის ქნევით.

— ვერაფერსაც ვერ გვიზამდი. ეს ადგილები ჩვენია..

— წადით ახლავე, დიკარკეთ! მომესწრო, კარგი იყო და ახლა რა... — სთქვა მოურავმა და გაუდგა გზას.

— რა უნდა, კაცო, რას ჩაკვციებია ეს მოურავი?..

გამოესმაურენ ერთმანეთს ბავშვები და ცოტა ხნით რაღაც შიში იკრძნეს. მაგრამ კიდევ ცოტა და... უკვლავური დაავიწუდათ... ისევ უზრუნველობა, ისევ უდარღელობა... სიცილი-კისკისი, უვირილი, სიმღერა.

ცხელა საშინლად, ცის გუშმათი სულ გავარზარებულა, ცეცხლის ბურთად ქცეული მზე მწველ სსივებს აურის დედაშიწას და თან მედიდურად გამარჯვებულის სახით მისერავს ცის კაბადონს. ნახირმა საშინელი მტკერი ააუნა გზაში. ბუღძია გახვეული საქონელი, მწუქმსები... ხანდახან არც-კი სხანან კიდევ; მოევითალო, ცხელი მტკერი, ვით ნისლი, ისე ჰბურავს იქაურობას. სულის თქმა უძნელდებათ... გამურულ-გადანსრუკული სახეები ბავშვებს ოფლის ნაკადმა დაუსერა... მაგრამ მაინც მკვირცხლად და მსიარულად განაგრძობენ გზას. იმათ ქრიაშულს და ქლურტულს დასასრული არა აქვს.

აი, სოფელშიც შევიდნენ. საქონელმა ბლავილს უმაკრე
 პროხები სბორებს ემხიან, სბორებიც „ბუეს“ მახილით დე-
 დებს ესაღაშებიან... ღმურდა გამოცოცხლდა სოფელი... მწვემ-
 სებმა ახლა უფრო იკრძნეს შიშხილი, ნერწვევი მოსდით ზირ-
 ში მწადის მოკონებასე...

— დედა, „ჭიშკარი“ კააღე... სვადგი მოვდენე...

— კი, დედა, კი... — ისმის ხან აქ, ხან იქ.

— ბიჭო, ნიკიფორა, ნასადილევეს მალე წამოდი, არ დაი-
 გვიანო...

— კი... კი...

— ანკესებიზა ჭიაც მონახე, არ დაგავიწუდეს...

— რავა დამავიწუდება... ძე კაცო...

კიდევ ცოტა ხანი და უველაფერი მიწუნარდა, მიჩუმადა.
 საქონელმა თავისი ბინა მონახა და ბავშვებიც მადიანად შეუ-
 დგნენ სადილის წამას.

ვ. მალაქიაშვილი.

ნ ა ც ა რ - ძ ე ძ ი ა .

(ხალხური ზღაპარი).

ნაწილი პირველი.

რთს მიერუებულს
სოფელს უდაბურს
ნაცარ-ქექია
თურმე სცხოვრობდა.
ბუნართან იჯდა,
ნაცარსა ჭექქდა,
სადილსა სჭამდა,
გატორდებოდა

და სსუა არა-რა
აკონდებოდა!
მას ჭუბუბა რძალი,
ოჯახის თვალი,
დიდი გამრჯელი,
სახლის მომკლელი,
ეოველ ცინძარე
დღე გათენებულს

ნაცარქექიას ვისუბებოდა:

--კაცო, წადი; აქეთ მიდექ,
იქით მოდექ, იმუძავე;
და ოჯახში სარსო რამე,
საკვებელი მოიტანე!

აღარ ძაღმძიმს შენი რწენა,
 რაზე ითხრი ნაცრით თვალებს?
 კარს მოგუადგა განაწირი,
 მიუქთად გდება არას გვარგებს!

რძალი ეჩსება, ვერა განწო...
 ძახლი ბუხართან ნაცარსა ჭქქავს;
 „ვაჰ, თუ შემცივდეს“, ფიქრობს თავისთვის,
 გარედ გამოსვლას ვერა, ვერ ჭბედავს!
 აღდგომის დღესა საუდარს წავიდა,
 ვლახისთვის გროძიც-კი გაიძეა;
 წირვისა შემდეგ სახლში დაბრუნდა
 და რძალმა კარი გადაუკეტა.
 უთხრა: გამშორდი, წადი იშრომე,
 მოიტა სარჩო-საბადებელი;
 ნაცარ-ქექიამ სთხოვა სადგისი,
 კუდა ნაცარი, ახალი უკელი
 და გზას გაუდგა.

ბევრი იარა.
 ერთი მთა-გორა
 გადაიარა,
 დიდ წებლს მიადგა,
 დაჯდა ნაპირას.
 დაღლილმა ბევრი
 იქ ივაგლახა;
 მეორე ნაპირს
 უშველებელი,
 საზარი დევი
 მან დაინახა!

დევი წუხლს სვამდა,
 ეწაფებოდა:
 ტალღებსა ნთქავდა,
 ვერა ძღებოდა!
 ნაცარ-ქექია
 ძლიერ შეშინდა.
 მაგრამ რა ექმნა?
 ბედსა ჩიოდა!
 ერთი გზის შეტო
 აღარ იცოდა.
 იმ გზით რძაღთანვე
 მიბრუნდებოდა.
 წინ წასულიყო—
 დევს შესვდებოდა.
 უღონო როგორ
 შებრძოლებოდა?
 თავისი თავი
 ებრალებოდა.
 დევი ადგილით
 არ იძვრებოდა.

„ექვ რაც მოხდება, დაე ასრულდეს
 და ჩემი ბედი დღესვე გადასწუდეს“!
 და ბოლოს ხერხი მან მოიგონა:
 გუდას სადგისი მაგრამ უჩველიცა,
 არ დაინანა, ბევრგან გახვრიტა
 და რომ გაიარ-გამოიარა,
 ძტვერმა მიდამო მაგად დაჭყურა.

დევი ვაჭკვირდა,
 კიდევ შექმინდა,

ბილა ლოდი
და ასე უთხრა:

— აბა, ამ ქვასა ზდინე წუელი!
ნაცარ-ქექიამ ლოდის მაგიერ
უცბად სელთ იპერა ეველი ახალი
მითომ ქვაო, დეკს დახანსვა,
წუელი თქრიბლით გამოადინა
და რისიანად ასე შესძახა:

— აქეთ გამოდი,
შემისვი მხარსა;
და გამოეუვანე
გადაღმა წუელსა,
არა მსურს ფეხის
მე დასველება! —
დევი გამოარბის
და ესმარება;
ზურგზე შეისვა
და ეუბნება:

— აგრე სუბუქი
შენ რადა ხარო?
— აბა რას ჭბოდავ,
მე სასიზღარო?!
მე ცალი სელი
შეცას მოვჭიდე
და არ დაგენდე
მთლად შენ უსუსურს;
თორემ სიმძ.მე
ჩემი ხაგნთქავდა
და ჩაგიტანდა

მდინარის უბსკრულს
 — არ შეძინას
 დამოიმებისა;
 რა კი ვგრება
 გაუშვი სელი! —

ნაცარ-ქექიამ კისერს ჩაუჭდო
 ბასრ წვერიანი სადგისი მჭრელი.
 ვვირილი მართო საშინლად დეჟმა
 და შეეხვეწა: — შეძიბრალო!
 ცას ისევ სელი მაგრა მოსჭიდე
 ნუ მოძკლავ წვალში, დამაცალო!

წვალს გაიუენა,
 და მადლობელი;
 დევი შემერთალი
 ეფერებოდა.

— წამოდი სახლში ჩემთან სადილად,
 სულით და გულით ესვეწებოდა;
 ნაცარ-ქექია შეძინდა, მაგრამ
 არ წასულიყო — არ იქმნებოდა.

ა. შანშიაშვილი.

(გავრძელება იქნება)

ყველი ზოლოკი.

(ზღაპარი)

I

ერთ მოსუცს ზატარა ბოსტანი ჰქონდა. ბოსტანი ქალაქ გარედ მდებარეობდა მსღვარ ადგილას, მზის გულსედ და ფიცრის ღობეთი იყო შემოფარგლული.

როგორც-კი დადგებოდა გაზაფხული, მოსუცი შვილის შვილებით შეუდგებოდა ბოსტანში

მუშაობას. ჰბარავდნენ, კვლებს აკეთებდნენ, ჩერკნიდნენ და სთესდნენ მწვანე ილსა.

მოსუცებულს ძლიერ უყვარდა ეს მიწის ნაჭერი. ასეც უნდა ეოფილიყო. ეველასათვის სასიამოვნოა თავის დარგულის და გასრდილის მცენარის ნაყოფის ნახვა.

წენარად იზრდებოდა მოსუცის ბაღში მწვანე ილი. არაფერია არ აწუსებდა.

ერთ დღეს მიწიდან უცნაოდ ამოიხეთქა ელორტა, და თან დაიძახა წვრილის სით, კაციცა, ბუტბუტი დაიწყო.

— რა გაუვირებს ეკრე? — ჰკითხა ამ ელორტს მუშობელ კვალზე ამოსულმა ორ ფოთოლიანმა ღერომ.

— ეს რა ბოსტანია? ვინ დამრგო აქ? რად ანათებს მზე ასე ცხოვლად? შენ ვინა ხარ?

— მე კიტრის ნერვი ვარ. მალე დავისხამ...

მაგრამ ელორტი აღარ უგდებდა ეურს და თავისი მასობა:

— მე ბოლოკი ვარ... ეველსაგან ცნობილი ბოლოკი. საუკეთესო და სასწელ-განთქმული „მოწითურთ“ ოჯახიდან. ჩემი ჰანის დედა ისეთი დიდი, მაგარი და მსხვილი იყო, რომ ათმა კაცმა ძლივს ამოაძრო მიწიდან. მთელ ჩვენს კვარს გაუთქვა სასწელი; გამოფენაზე წაიღეს და აჩვენებდნენ ხალხს; ჯილდოთ „მენდალი“ მიიღო. ჩემი ბებიაც სასწელ-განთქმული იყო; სათესლედ დასტოვეს; ხომ კავიგონათ, სათესლედ საუკეთესოს სტოვებენ. დედაჩემიც სასწელ-განთქმული იყო...

მგონია, მეც გამოფენაზე წაძილებენ ხალხის საჩვენებლად, ან სათესლედ დასტოვებენ.

ყოველ კვირიდან წამოკელეულადნენ სხვადასხვა კვარის ნერგები, ერთი თვალი მოვერათ, ეს ვინა ტრახახახისო. ეველას უნდოდა ასეთის წარჩინებულის მესობლის დანახვა.

— შენ რომელ ოჯახიდან ხარ? — ჰკითხა ბოლოკმა კიტრსა.

— მე ზაროელების კვარისა ვარ...

— მე დარწმუნებული ვარ, მთელ კვალს მარტოკა დავიწერ. ჩემს კვერდით უეჭველია, სხვას აღარ დასტოვებენ... ჩემის ჰანის დედას გამოფენაზე აჩვენებდნენ... ბებია ჩემს...

— ქალბატონო ბოლოკო, ამ კვალში თქვენ მარტო ნუ გკონიათ თავი!

— მაშ, ვინ არის კიდევ? შენ ვინ ხარ?

თავის კვერდზე ბოლოკმა წვრილი, ჰანაწა ელორტი შეამჩნია; იმის ახლო-მასლო ისეთივე ელორტები იჭეიტებოდნენ; ცოტა მოშორებით-კი მოთეთრო ელორტები გამოიცეირებოდნენ...

— მე ხაშხაში გახლავარ, ხამწუსაროდ, თქვენ გვერდით დაძმოსეს და ნაპირებში. აკი სალათა დარგეს.

— რა უეოთ მერე?... როდესაც კვლებს გაჭმარგლიან, ვეელას ამოვთხრიან და გადაკერიან.

ხაშხაშს გული მოუვიდა.

— ამის შემდეგ თქვენთან ლაპარაკიც-კი არა ღირს.

— ოჰ, რა ძწარე ენას ზატრონია ეს ბოლოკი! სომ ძარ-თაღს ვამბობ, კიტრო? — იკითხა მსუეუჭვრიტამ.

— მე არას მიძლის! კიტრი ძლიერ ძორცხვი იეო და არავიშედ არ შვეძლო ცუდის თქმა.

ბოლოკი-კი გაბრზცა და კიდევ დიდხანს ბუსლუნებდა; თან იგონებდა ზაპის დედანს, ბებიანს და თავის დედანსაც.

II

დადგა ზაფხული. იმ წელს ზაფხული მშვენიერი იეო: ცხელოდა, ხანდახან წვიმა მოვიდოდა და ქუსილის სმაც ის-მოდა. მოხუცის ბოსტანში, ვეელაფერმა მოიწია, ხანსა-სი დაიწეო, ეოველივე ავეავდა და სურწელოკანებანს აფრ-ქვევდა.

ათასფერა ხაშხაშს მიეშვირა ევითელი თავები მზისაკენ და მშვენივრად ჰვეავოდა. მედიღურად ამართულიევენ მსე უჭვრი-ტანი. კიტრს ევავილები დანცვენოდა და თანდათან იბერებოდა, ძაქარა მუსუდო და შვიდ-კვირია კართოფილი ჰვეავოდა; შემო-დოდა: ბოლოკი, სტაფილ., თაღვამი და ნიასური.

ბოლოკს გამოელო მთელი მუჭა მოგმო, დაწრილი ფოთ-ლები, ძირძი თანდათან მსხვილდებოდა და სცდილობდა, რაც შეი-ძლებოდა, შეტი ალაგი დაეჭირა. ძორა ახლოს იძისი დემა იდგენენ, ძაგრამ ისინი სულ სუმად იევენენ. ჩვენი ბოლოკი-კი დაუღალავად ტიტინებდა და ეჩხებებოდა მესობლებს.

— გესმის, ძალუბა-ბოლოკო, ნუ იწვევ ჩემკენ, ზღაპრულად ლება, — ესვეწებოდან წითელი საშხაძი.

— დახეთ, რეებს მიბედავს? თუ არა გსურს ჩემს ახლო ეოფნა, შეგიძლიან წაეთროი ამ ჩემს კვალადან.

— ძალიანაც რომ მსურდეს, შეუძლებელია ჩემი აქედან წასვლა: მცენარეს არ შეუძლიან ადგილი იცვალოს.

— მე-კი ველარ მომიტმენია, სანამ შენ ამოგაპრობენ ძირიან-ფესვიანად. დაჩვეული არ ვარ უსარკებლო მცენარეებთან ეოფნას, ჩემი ჰანის ბუბიამ სახელი გაითქვა... დედა-ჩემი...

— როგორ, მე ვარ უსარკებლო? — შეჭვივინა სასარკელის ხმით საშხაძმა. — გესმით, მეგობრებო, კიტრებო, კართოფილე-ბო, სტაფილოებო, ნიასურებო? გამოქმენარჩეთ!..

— დამძვიდდი საშხაძო! ნეტავი შენ ჩხუბის გუნებაზედა ხარ!.. უკეთესია დამძვიდებით ვიცხოვროთ!.. განა არ შეიძლება, არ გაბრაზდე, გულ-დამძვიდებით ელაპარაკო? — არწმუნებდა საშხაძს თავის საოიან ელორტზე ჩამოკიდებული მძვენიერი მწვანე კიტრი.

— განა შემიძლია ასეთი შეურაცყოფის მოთმენა, ჩემო მძვენიერო კიტრო? თითქმის ჰატარა ბავშვმაც კი იცის, როგორი სარკებლობა მომაქვს, ჩემის თესლიდან ჰხდიან ზეთს, აკეთებენ წამალს, გემრიელ საშხაძიან ქაღებს, და სხვას... ამ ძალუბა ბოლოკისაგან კი მარტო უსიამოვნო სუნი გამოდის; ძაგ სუნის წყალობით მთელი საფსული თავი მტკიცავა.

— ამას კი აღარ მოგიტმენ... სწორედ ვერ მოგიტმენ... დაიცა, მოვიდეს დიასახლისი: ეველაფერს უამბობ... როდესაც დედაჩემს ერთი მეეტლე სჭამდა, სულ ჰირს იტკებანურებდა და ამბობდა: „აი ნამდვილი ბოლოკი! მძვენიერი ბოლოკია! რა ძაგარი ბოლოკია!“ მეც სულ დედან დავემსგავსე... ძალუბა გავიგებთ, როგორ დამიწვებენ მეც ქებას.

— თქვენ აღბად ძლიერ გემრიელი უნდა იყოთ, ბოლო...
 კო? — ჰკითხრა შვიდკვირია კარტოფილმა, რომელიც ბოლო-
 კის მეორე გვერდის კვალზე იზრდებოდა.

— არა, ძანც და ძანც... ისე... შემიძლია თითქმის
 ვსთქვა, — რომ მწარე ვარ... მხოლოდ ბოლოკის ჭამა სასიამ-
 მოვნოა: ენას აგიწვავს და ცხვირში გეცემა... ძლიერ სასიამ-
 მოვნო და სასარგებლოა!

— კაცს ეგონება, ძალიან მარგებელია! — კაციცინა საშ-
 ხაშმა. — ეელს ჩაკწვავს და ცხვირზე სელი უნდა მოიჭირო...

— ჩემ წვეს სველის წაშლად ხმარობენ, ეანდს აკეთებენ,
 გესმით, რასაც ვამბობ! — დაიუვირა ბოლოკმა.

მაგრამ მგონი აღარავინ უსმენდა.

კორდელი

(დახასრული იქნება)

მ ა ი მ უ ნ ი.

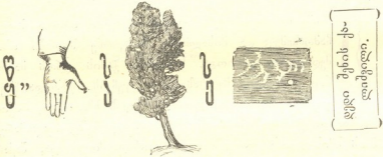
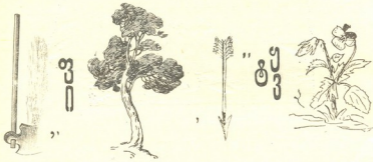
რთმა ორენგუტანგის ჯიშის მამუნმა იცოდა სელის ჩამორთმევა და მისაღება. მოსეირნე ხალხში ისიც მკვიდრად დადიოდა. სადღლის ჭამის დროს მამუნიც გადიმლიდა სელისაზოსს და ტუნებს იწმენდდა, წვეს კოვსით მიირთმევა, დანა-ჩანგალს სმარობდა, ჭიქითა სვამდა და ჭიქას ჭიქასე უჯახუნებდა გვერდსე მჯდომარეს. ჩაის სმის დროს ფინჯანს ღამბაქიანად მიიდგამდა, შაქარს ჩააკვებდა, ჩაის თითონაც დაისსამდა ხოლმე და გაციებან ელოდებოდა, ხან უბერვდა კიდევ. თუ რამეს მოისურვებდა, მოსამსახურეს ანიშებდა.

მ. 3.

რ ე ბ უ ს ი

(წარმოადგენილი ლ. ბენდიეროძეს შიერ)

მე-13 №-ში მოთავსებულ პარიტატიკულ ამოცანის და რეზუსის აღსნა:

- 1) ვისიც ჰური იუო, ფულიც იმან ზილო, ორი ჰურის ჰატრონმა.
- 2) ბუბული სუმბუქია.

ნაკადულის რედაქციაში და წ.-კ. საზ.

მაღაზიაში იყიდება შემდეგი წიგნები:

ზღაპრები, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკადულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

სომხის თავ გადასავალი, თხზულება, მარკ-ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი . . . . . 50 კ.

რას გვიჩვენებს მთასი. თხზულება ბენედიკტო რუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქციისა, ფასი . . . . . 20 კ.

გიილეზა ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საუმაწვილო სურბთებინი ქურნალი

ნ ა კ ა დ უ ლ ი

წელიწადი მთავრდება

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24

წიგნი ქურნალი „ნაკადუ-ლი“ მკირე წლ ოვანათოვის

12

წიგნი ქურნალი „ნაკადული“ მოზრდილოთათვის.

ვარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

- I. დედაგიწა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ევაღდისა კეჭხი სურათით. — II. მარჯნები, — ზღაპარი ევაღდისა თხზა სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ევაღდისა ერთი სურათით. — IV. ძარ-თული მხატვრული ასომეტი კაზიკაჯა.

ქურნაღს ხელმძღვანეღობს უწევს სჯანჯებობღ არსეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ქურნაღისა: წღაეურღდ ხუთი მანეთი. ნახეკვარის წღათ სამი მან. სომხღღვარ კარეღ: წღაეურღდ შვიღი მანეთი. ნახეკვარ წღათ ოთხი მან. მღირე წღაეუანთათვის 24 წღაინი სამი მან. — მოზრდიღობათვის 12 წღაინი სამი მან. — ხეღას-მოწერა შიღღება წღაეურღდ და ნახეკვარი წღათ. ფეღღის შემოტანა შეიღღება ნაწიღ-ნაწიღად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადუღის“ რედაქციოში, გოღოღინის პროსპ., ზუბაღოღის სახ., № 8, ყოვეღ-ღღე 9 — 2 საათ., სამშობათობით საღამოთიღ.
- 2) წერა-კითხვის გამეღრკეღებღელ საზოგადოღების წიგნის შაღა-ზიაში, სასახღის ქუჩა, სახღი თაეღდ-აზნაეურობისა.

ნაკადუღის რედაქციო სთხოვს ხეღის-მომწერთ:

ვისაღ ქურნაღლის ნომრები ღააკღღება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგეღანეს ერთის თვისა.

რედაქტოროი ნინო ნაეაშიძე

გამომკემღელი: თაე. პ. ი. თუმანიშვიღი. ი

